

МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ КОНЦЕПЦІЇ БІХЕВІОРИСТИЧНИХ ФІНАНСІВ У БАНКІВСЬКОМУ СЕКТОРІ

Міщенко В.А., Чапайло В.В.

Національний технічний університет

«Харківський політехнічний інститут, м. Харків»

Серед нових напрямів наукових досліджень фінансової науки в розвинутих країнах, де передбачається міждисциплінарний діалог між фінансистами, соціологами та психологами, є біхевіористичні фінанси (behavioral finance). В середині минулого століття з'явилися перші праці з цієї проблематики, а уже в 2002 році Канеман Д та Сміт В. за дослідження особливостей поведінки індивідів у процесі прийняття економічних рішень в умовах невизначеності одержали Нобелівську премію з економіки. Один із постулатів цієї теорії стверджує, що індивіди відносяться більш чутливо до втрат, ніж до вигравів. Це свідчить про те, що для економічних суб'єктів важливішим є уникнення збитків, ніж отримання прибутків. Саме тому господарюючі суб'єкти спрямовують більше енергії та інвестицій з метою недопущення збитків, чим отримання прибутків.

Терещенко О.О. розкриває зміст біхевіористичних фінансів через їх дефініцію, яка характеризує напрям фінансів, який досліджує вплив інформації на поведінку учасників ринку капіталів за різних рамок умов із метою прогнозування поведінки учасників фінансових відносин та управління нею. Це свідчить про те, що біхевіористичні фінанси зосереджені на дослідженні поведінки учасників ринку капіталів. [1]. Оскільки вартість активів на ринку в значній мірі є результатом фінансово-господарської діяльності окремих компаній, то, на думку автора, закономірності, характерні для поведінки учасників ринку капіталів, значною мірою можна використати і для вивчення фінансових відносин на рівні підприємств. Зокрема, це відноситься до таких закономірностей як: 1) зайва самовпевненість та ілюзія управління ситуацією; 2) переоцінка можливостей свого впливу на майбутню ситуацію; 3) евристичні помилки та небажання їх визнавати; 4) ефект стадної поведінки (небажання брати відповідальність на себе й приймати самостійні рішення); 5) когнітивний дисонанс (недооцінка важливої інформації через зацикленість на існуючих поточних прогнозах); 6) недооцінка можливостей конкурентів. З урахуванням перелічених особливостей автор вважає доцільним виокремити біхевіористичні корпоративні фінанси в окремий підрозділ фінансів, який вивчає процеси прийняття фінансових рішень на корпоративному рівні з урахуванням психологічних і ментальних особливостей учасників фінансових відносин. На наш погляд, бачення автора можливого перенесення біхевіористичних фінансів на терени корпоративного управління можна перенести і в банківську сферу. Тим більше, що банки працюють на фінансовому ринку й стикаються з тими проблемами поведінкового характеру та функціонують в умовах систематичних внутрішньо-ринкових ризиків і не систематичних або зовнішніх ризиків по відношенню до фінансового ринку.

Література:

1. Терещенко О.О. Контролінг поведінки в концепції біхевіористичних фінансів. Теорія і історія фінансів. "Фінанси України", 10'2011.